

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1945 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

POZOR, NAROČNIKI . . .
Naročnikom namenjamo, da več na pošljano potrdili za poslano naročnino. Zadostuje potrdile poleg naslova na listu, do katerega dne, mesece in leta je naročnina plačana.
Uprava.

VOLUME LIII—LETNIK LIII NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 21, 1945 — PETEK, 21. SEPTEMBRA, 1945

Tel. Chelsea 3-1242

VPRAŠANJE TRSTA ČAKA REŠITVE

Prvotna poročila o reševanju tržaškega in primorskega vprašanja na konferenci petih ministrov v Londonu so si v maršičem nasprotovala in sovjetski vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov je ostro obsojal naznanilo, ki ga je objavilo tajništvo ministrskega sveta prejšnji večer glede jugoslovanske meje in Trsta.

Nekateri krogi so poročila ministrskega sveta napačno razumeli, tako da so objavili, da je bil glede Trsta dosežen sporazum in ravno tako glede narodnostne meje. — Znano je, da je Molotov vso dopoldansko sejo trdno stal na strani Jugoslavije in da tudi pozneje svojega stališča ni premenil.

V primorskem vprašanju ni padla še nobena odločitev, in kdor skrbno prebere poročilo konference, bo to videl. Res je, da je bilo rečeno, da bi strogo narodnostna črta dala Trst Italiji, toda poročilo ne pravi, da se bo tako zgodilo. Namestnikom vnanjih ministrov je bilo naročeno, da naj po preiskavi predlože poročilo, ki bo v poglavitnih potezah na narodnostni podlagi. Z ozirom na to more Trst še vedno pripasti Jugoslaviji.

Preostali del poročila konference govori samo o internacioniralizaciji tržaškega pristanišča. Pa tudi o tem imajo namestniki vnanjih mini-

strov samo "poročati." Glede internacionalizacije Trsta med velesilami ni bilo nikdar nobenega prerekanja, ker tega mnenja so bile vse že početka.

Poglavitno sedaj je, na kak način se naj napravi tržaško pristanišče mednarodno in kdo bo imel Trst. Celo to vprašanje je še vedno v zraku ravno tako, kot je bilo prej. V sledi prerekanja o sinočnem poročilu konference je svet ministrov sklenil, da bodo vnanji ministri v dnu pregledali poročilo, ki ga bo sestavilo pet časnikarjev. Iz tega se more sklepati, da bodo poznejsa poročila o konferenci povedala še mnogo manj kot doslej.

Vnanji ministri v velikih vprašanjih niso mogli odločiti, zato so preiskavo zelo raznizadev prepustili svojim namestnikom in izvedencem v nadi, da bodo mogli zglediti pot lo poravnave, predno se bo pet ministrov zopet sestalo v novembra ali decembra.

AMNESTIJA NA BOLGARSKEM

Zofija, 13. septembra. ONA. — Zadnje tri dni se je na bolgarskem politična napetost močno polegla — kot posledica amnestije, katere so bili deležni skoro vsi elementi opozicije.

Oni del agrarne stranke, ki je v opoziciji, je pozdravil osvoboditv Giceva, enega svojih pravokov, ki je bil že minister za poljedelstvo. Demokratična stranka se je začela nanovo organizirati, ko je prišel iz zapora Mušanov, bivši ministerski predsednik in zunanjji minister, ki je bil obojen radi sodelovanja z Nemci.

Nikola Petkov, ki je bil minister brez portfelja in je odstopil ter tako postal vodja vse opozicije, je vašemu poročevalcu dejal, da želi sodelovati s komunisti na podlagi enakopravnosti. Naglašal je pri tem, da je vsaka vlada na Bolgarskem obsojena na nemoč, ako komunisti ne bodo vdeleženi.

Attlee je rekel, da bodo pokrajinske in osrednje volitve v Indiji v "prihodnjem mrzlem času", mogoče v februarju ali marca in da se bo narodno zastopstvo čimprej zatem sestalo.

Med volitvami in časom, ko bo sestavljen za Indijo ustava, bo angleška vlada dovolila,

da je postavljen "izvršni svet", s čimer se strinjajo vse večje indijske stranke, tako da bo Indija reševala svoje lastne družabne in gospodarske probleme in bo popolnoma vdeležena pri zgradbi novega svetovnega reda.

Anton Jugov, komunist, ki je minister za notranj zadeve, je izjavil, da bo uživala opozicija o priliki bodočih volitev popolno svobojo in odločno zavrniti trditev, da meščanska straža v rokah in pod kontrolo komunistov.

Zanimivo je, da sta si vlada in opozicija na jasnom, da mora ostati oblast v rokah domovinske fronte. Opozicija zahteva le, da je treba domovinsko fronto reorganizirati, ter da ne sme biti nobenega vmešavanja v notranje zadeve političnih strank. Vsi so si edini v tem, da ne sme priti do povratka v dobo "fašistične preteklosti".

Vse bolgarsko časopisje povečuje mnogo svojega prostora sestanku zunanjih ministrov v Londonu in naglaša, da bo čas izdelave mirovnih pogodb usodnega pomena za Bolgarijo.

Ameriški vojaki imajo več denarja, ko ga zasluzijo

Ameriški vojaki posiljajo iz Nemčije svojim ljudem in bankam v Ameriki več denarja kot pa ga kot vojaki zasluzijo. Svoje zapestne ure namreč prodajajo in največ ruskim vojakom, ki jih plačujejo po \$200 in tudi \$300.

Kupite en "extra" Victory Bond ta teden!

Japonska se naglo razorožuje

Japonska armada se naglo razorožuje in je že bilo odpuščenih skoro tretina vojakov v polovičnem času, kot je bilo nameravano, tako da morejo odpotovati domov najmanj štiri ameriške divizije in večina močnega tretjega brodovja odpluti domov.

Na dan je povprečno demobiliziranih 50,000 Japoncev. — Domača armada je bila znižana na 2,253,000 na 608,000 mogočega brodovja, med njimi šest oklopnic, dvignilo sidra in odplulo proti Ameriki. Sedaj so na poti na Okinawo, kjer se jim bo pridružilo še več bojnih ladij in bodo despele v Ameriko do 27. oktobra za obhajanje mornariškega dne.

Admiral William F. Halsey, povelnjak tretjega brodovja, je z aeroplano na potu v Pearl Harbor, kjer bo stopil na svojo poveljniško ladjo in bo zmagoslavno priplul v San Francisko.

Nekaj bojnih ladij bo ostalo na Pacifiku, nekaj pa jih bo skozi Panamski kanal prišlo v New York, in se bodo razvrstljene po Hudsonu. Med tvmi ladji bo tudi oklopnička Missouri, na kateri je bila podpisana japonska predaja.

VOJNI ZLOČINEC GEN. ROATTA

V ZAVETJU ZAP. ZAVEZNICKOV

Imenovani italijanski general, ki je ukazal pomoriti na tisoče Jugoslovanov, je bil na varnem v glavnem stanu zapadnih zavezničkov v Rimu.

RIM, 16. septembra. — Tukajšnji list "La Libera Stampa" že več dni objavlja članke in poročila o italijanskem vojnem zločincu generalu Roatta, ki je bil svoječasno governator okupiranih jugoslovenskih pokrajin, in ki je tedaj izdal povelja, da se mora pomoriti vse Jugoslove v omenjenih pokrajinah.

(Kakor smo v "Glasu Naroda" tekom lanske zime poročali, je imenovan vojni zločinec, gen. Mario Roatta, neznan kam pobegnil, ko je Jugoslavija zahtevala, da se jej izroči tega lopova.)

List "La Libera Stampa" sedaj poroča, da je Roatta našel varno zavetje v vili italijanskega "grofa", Monteroselliha blizu Siene, in sicer vse do mimo lega julija. Nekako tedaj so zavezničke oblasti v Italiji zahtevala, da se jim izroči imenovan vilo, kar se je tudi zgodilo, in ker je vila vsled tega postal začasna last zapadnih zavezničkov, italijanske oblasti niso imeli pravice iskati imenovanega zločinka na imenovanem posestvu grofa Monteroselliha.

Glavni komisar komisije za kaznovanje vojnih zločincov je mir in splošna preobnova, ki bo tvorila temelj za demokratisko, neodvisno in svobodno deželo. Po tej politiki bodo vse politične stranke pod vrhovnim vodstvom Čankajšeka in bodo komunisti in kuomintang na enakem stališču.

Transcontinental and Western Air Co. je kupila 36 aeroplakov za \$80,000,000; Pan-American World Airways je kupila 23 aeroplakov za \$17,000,000, Eastern Airlines je naročila 20 aeroplakov, American Export Airlines pa je naročila večje število aeroplakov za promet čez Atlantik.

"La Libera Stampa" pa sedaj povdarda, da zaveznički uradniki v omenjeni vili sploh niso bili nastanjeni. Imenovani list pa sedaj naznana, da se Roatta skriva nekje v bližini mesta Firenze, kajti dogna-

TOČKE ZA ODPUT VOJAKOV BODO

1. OKT. ZNIŽANE

General George C. Marshall, šef predsednikovega generalnega štaba je več sto kongresničkim senatoma in poslanskim zborinicam rekel, da bodo do 11. oktobra točke za odput vojakov iz armade znižane na 70, do 1. novembra pa na 60 točk.

General Marshall je kongresnički sprejem v kongresni knjižici v namenu, da zaustavi naraščajočo povodenj pritožb glede demobilizacijskega programa in je rekel, da bo vsled znižanja točk prizadetih kakih 2,000,000 vojakov.

Naznanil je, da bo v septembtru odpuščenih 450,000 vojakov, v oktobru 550,000, pozneje pa od 700,000 do 800,000 na mesec.

Dokončno bo demobilizacija že takoj napredovala, da bodo odpuščeni že skoro vsi vojaki, ki so služili po dve leti, pozneje pa točke sploh ne bodo več prisile v poštev.

Ravno tako je general Stephen G. Henry naznanil naslednji način po točkah, kako bodo odpuščene WACS po 1. oktobru: častniki 75 točk; protstaki 34 točk.

Inflacija v Šangahu

Za dnevno stanovanje v kakem shanghajskem hotelu, treba je sedaj plačati \$10,000,000 v shanghajskem denaru. — Dvanajst steklenik škotskega whiskeys stane \$9,000,000. — Navadna smotra stane 4 milijone dolarjev in pri tem dobi natakar, ki jo prinese, običajno po — \$1,000,000 napitnine.

Stalin bo odstopil

Yves Delbars v svojem članku v listu "Paris-Press" v Parizu pravi, da se bo Stalin unaknil od vsake dejanske vdeležbe v vovjetški vladi. Odstopil bo najbrže letosno zimo zaradi slabega zdravila.

Delbars, ki je v pariških časnikarskih krogih znan kot izvedene v ruskih zadevah, pravi, da je 66 let starji Stalin bolan na jetrib in je obenem tudi izmučen. Njegova bolezen je postala resna že leta 1942 tekom odločnih bojev za Stalingrad.

Delbars pravi, da je zaradi bolezni Stalin prišel malo pozno na potsdamsko konferenco.

SPORAZUM MED KOMUNISTI IN GEN. ČANKAJŠEKOM

Kot pravi poročilo iz kitajske prestolnice Čunkinga, je konferenca med kitajskimi komunisti in zastopniki generalisima Čankajšeka dosegla delni sporazum, ki določa, da bo komunistični stranki dana enaka pravica pod vrhovnim vodstvom generalisima Čankajšeka.

List "Ta Kung Pao", ki je prinesel to vest, pravi, da so se zastopniki komunistov, katerim načeljuje Mao Ce-tung z vodilji narodne vlade sporazumi v naslednjih treh točkah:

1. Narodna politika Kitajske je mir in splošna preobnova, ki bo tvorila temelj za demokratisko, neodvisno in svobodno deželo. Po tej politiki bodo vse politične stranke pod vrhovnim vodstvom Čankajšeka in bodo komunisti in kuomintang na enakem stališču.
2. Osrednja vlada bo priznala postavne pravice vseh političnih strank, predno bo sklicano narodno zastopstvo in predno bo enostranska oblast kuomintanga opuščena.
3. Konferenca zastopnikov

vseh strank in narodnih voditeljev brez političnih nagibanj bo naprošena, da razpravlja, na kak način bi mogle vse politične stranke biti vdeležene v narodni vladi.

List dalje pravi, da ni bil dosegzen sporazum glede poveljstva nad armadami in glede priznanja od strani osrednje vlade krajevnih vlad, ki so bile postavljene po pokrajinh, ki so v komunistični oblasti.

Konec vojnega časa

Senat je simoči skončal besedilo postave, po kateri bo dne 30. septembra odpravljen vojni čas in bodo ure potisknjene za eno uro nazaj.

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Saker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday and Holiday.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDURZENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA — \$2. —

ZA JUGOSLAVIJO — \$8. — LETNO: — \$4. — ZA POL LETA —

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem soboto, nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1442

Dolgovi Anglije

Sedaj, ko Anglija ne more več dobivati za njo baje potrebnih denar iz Zjednjenevih držav potom lend-lease sistema, in sedaj, ko po četrt stoletja dolgi dobi čakanja, še vedno ni plačala pet tisoč milijonov dolarjev veliko sveto, katero dolguje Zjednjenevih državam, — in ko po neprestanem in vsestranskem izkorisčevanju prebivalstva vseh svojih kolonij, še vedno trdi, da je tako siromašna, da ne more "izhajati", — in sedaj, ko je tekmo sedanje končane vojne dobila iz Zjednjenevih držav kar \$29,000,000,000 potom imenovanega "lend-lease" sistema, zopet potrebuje in prosi, da se jej da nadaljnji posojilo, z katerim namerava poravnati svoje dolgove, katere je napravila v drugih deželah.

Glede te, zopetne prošnje Anglije, je prišlo v našem kongresu do potrebnih razprav, in v kratkem pride tudi do vsestranskega kritikovanja angleške kramarske politike njenega narodnega gospodarstva. Da namen Anglije pride do končnega vespeha, je londonska vlada naročila tamošnjemu časopisu, da prične z vsestransko propagando glede te zadeve, in časopis je to naložek tekom zadnjih dveh mesecov prav vestno izvrševalo. Istdobno je pa previdno zamolčalo vse dejstva, katera so potrebna, da se razjasnijo razlogi potrebe novega državnega posojila. Kljub temu so pa našemu kongresu znane vse okoliščine angleških načrtov, in te okoliščine so take, da so člani našega kongresa prišli do uverenja, da so angleški predlogi taki, da jih je smatrati kot žalitev ameriške dobrosrnosti v finančnih zadevah.

Kakor zgoraj omenjeno, je Anglija dobila 29,000,000,000 dolarjev veliko posojilo iz Zjednjenevih držav in to posjilo je potem naša vlada (na račun davkoplačevalcev) enostavno črta, oziroma podarila Angliji. Imenovana svota bi zadostovala, da bi našim davkoplačevalcem ne bilo treba plačevati davkov kar za dobo treh let v mirni dobi.

Imenovano velikansko svoto je toraj treba enostavno pozabiti. Istdobno je pa Anglija dobila v svojih kolonijah ali dominijih nadaljnjo posojilo v znesku — \$15,000,000,000, toda pod pogojem, da mora ta denar vrniti. Medtem, ko Anglija trdi, da nikakor ne more vrniti naši republiky svoto v znesku devetindvajset tisoč milijonov dolarjev, — mora in želi vrniti petnajst tisoč milijonov dolarjev, kateri denar je dobila od prebivalstva svojih kolonij, oziroma iz Istočne Indije, Kanade, Avstralije, itd. Ker pa nima denarja, da povrte dolg, — prihaja sedaj k nam, da dobri nadaljnjo posojilo, z katerim namerava poravnati dolg, katerega je napravila v svojih kolonijah. Za sedaj bi pravzaprav potrebovala v to svrhu le deset tisoč milijonov dolarjev.

Anglija ima sicer novo vlado, ki je baje delavska, toda ta vlada skuša dobiti od nas še več denarja, kakor ga je zamenjala dobiti vlada pod vodstvom Winston Churchilla, in sicer kljub temu, da je profesor Harold Laski potem, ko je bil izvoljen članom nove vlade, izjavil, da se bliža stari denarni sistem svojemu koncu.

Naša vlada bode morda dala Angliji imenovano "sveto" nadaljnega posojila, toda le pod pogojem, da Anglija plačuje na to svoto 2½ odstotne obresti. Z tem pa Anglija ni zadovoljna in pravi, da je tega ni mogoče storiti, — kljub temu, da je naša vlada odpustila vse stare dolgove (na naš račun). Tako gospodarstvo spada v vrsto starega angleškega kramarskstva, katero je vedno poslovalo po geslu: — "Vzemi in nillard ne vrni."

ZASTOPNIKI "GLAS NARODA"

California:	Lorraine, Louis Balant, John Kumle
San Francisco, Jacob Laushin	Youngstown, Anton Kikrelj
Colorado:	Oregon:
Pueblo, Peter Culig	Oregon City, J. Kobl
Walsenburg, M. J. Bajuk	Pennsylvania:
Indiana:	Columbus, J. Bresovc
Indianapolis, Fr. Markich	Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Illinois:	Bessemer, John Jevidkar
* Chicago, Joseph Bevč	Export, Louis Supandic
Chicago, J. Fabian (Chicago, close to in Illinois)	Farrell, Jerry Okorn
Joliet, Jennie Bambich	Forest City, Math Kamin
La Salle, J. Spelch	Blodnikar
Mascoutah, Martin Dolenc	Greensburg, Frank Novak
North Chicago in Waukegan, Math Warlek	Homer City, Joseph Karin
Michigan:	Imperial, Coraopolis, in okolico:
Detroit, L. Plankar	Anton Kebe
Minnesota:	John Polanc
Chisholm, J. Lukanich	Krayn, Ant. Truselj
Ely, Jos. J. Pesel	Lanser, Frank Baloch
Eveleth, Lotis Gouli	Midway, John Zut
Gilbert, Lotis Vessel	Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Montana:	Steetton, A. Hru
Roundup, M. M. Panian	Turtle Creek, Fr. Schifler
Nebraska:	West Newton, Joseph Jovan
Omaha, P. Broderick	Wisconsin:
Gowanda, Karl Strnisha	Milwaukee, West Allis, Frank Skok
Little Falls, Frank Mason	Sheboygan, Anton Kolar
Worcester, Peter Rode	Wyoming:
Ohio:	Rock Springs, Mary Tanchar
Barberton, Frank Troba	Diamondville, Joe Holich
Cleveland, Anton Bobak, Charles Karlinger, Jacob Rosnik	(*Zastopniki, ki tranje poteg "ime na", so upravljenci obiskati tudi drugi naselbine v njih okraju, kjer je kaj najbolj rojstek naštejšen.)
Girard, Anton Nagode	Vsek zastopnik mora potrditi na sveto, katero je pravil. Zastopniki tega priporočajo. Uprava "Glas Naroda"

Dopisi

VABILO NA KONCERT ZA RELIEF

Pittsburgh, Pa. — Zopet se jim pa ni posrečilo. Zbiranje žudi izredna prilika, da se reinfome pomoči je danas najbolj goreče vprašanje, humaniterno delo, okrog katerega se moramo združiti vsi Slovenci. Od složnega delovanja je odvisna naša čast in ponos, zavest, da smo dorasli in da znamo soditi in poplačati dobro delo, katerega je dopresel naš narod v borbi za svetlejšo bodočnost telega sveta.

Zlatko Baloković, svetovno slavoč violinist, nastopi kot glavni umetnički. Njemu bo sledila splošno znana Duquesne Tamburica, potem pa domači talenti, katerih imena bomo objavili pozneje.

Svrha koncerta je, da skupno doprinesemo svoj delež v relativni zbirki za jug. reveže. Pri koncertu sodelujejo ugledni Amerikanci, ki čutijo svoje obligacije napram našim rojakom, i kdo resili nešteto ameriških vojakov.

Brez ozira kako misli kdo pomagati, dejstvo je, da moramo vsi celiti rane naših krvnih bratov in sester ter njihovih otrok. Oni niso povzročili vojne in bede, ampak naši starci sovražniki Nemci in Italijani, v katerih načrtih je bilo uničiti in razdrožiti južne Sloviane v sovražne tabore, kar

Podpisana je našim društvenim zastopnikom na seji odala 50 vstopnic in če bi kdo se želel dobiti vstopnice, da jih po prilik razprodra med svojimi znanci in prijatelji, naj vpraša zanje v nedeljo.

Anna P. Krasna, tajnica Zdr. Društva.

VELIKI KONCERT V NEW YORKU

Prihodnjo nedeljo dne 23. t. m. v Palm Garden dvoranu na: 306 West 62nd St., New York City, prirede Vijeće Ameriških Hrvatic, v New Yorku svoj veliki koncert v korist nabave medicinskih potrebsčin naši milo domovini Jugoslaviji. Na

tem velikem koncertu nastopi znana jugosl. opera pevka Mrs. Zinka Milanov, nadalje pevsko društvo "Jedinstvo" pod vodstvom dr. Luje Goranina, nadalje nastopi Mrs. Zorka De Siomen Baldasar, tamburaški zbor "Mladi Balkanci". Govornika na tem programu bosta: Mr. Rudolf Simi, komisar S. S. "Sreča" ter Joyce Baloković. Za ples po programu bo igral King Anthony Orkester.

Za obilen poset se priporoča — ODBOR.

Stara naročnica

Carbondale, Pa. — Oprostite, ko sem že malo prekasna z mojo naročino in sem še danes spoznala, da mi je potekla že zadnji mesec. Toraj Vam danes pošljem Money Order \$3.50 za pol leta in se Vam zahvalim, da mi niste lista vstavili in tudi za naprej Vas prosim, ako bi se primerilo, da bi bilo malo prekasno, da me opomnite, ker ne maram pustiti lista, dokler ga še morem brati, ko sem že 77 let stara in oči mi že tudi pesajo. — Novice tukaj ni. — Vas prijazno pozdravim. Vaša starca naročnica.

Fr. Oblak.

Fr. Oblak.

PRVA LOKOMOTIVA NA ATOMSKI POGON

Iz Newarka, v bližnjem New Jerseyu, se javlja, da je obrtni in prometni inženir, Ralph Lucas, ravnokar izumil povsem novi turbinski stroj na atomski pogon atomov iz živega srebra, in da bode ta stroj na domestil parno silo na lokomotivah, ki so sedaj v rabi naših železnic.

Potom preizkušenj, katere so se vrstile v njegovem laboratoriju, se je za stalno doganal, da zadostuje navadna čaša (za kavo) živega srebra takoj velikansko moč, da zomore takoj preurejena lokomotiva voziti 120 z blagom napolnjenih tovornih železniških vozov kar 45-krat preko Zjednjenevih držav, oziroma od Atlantika do Pacifika in obratno.

Uprrava New York Central železnic je dala imenovanemu izumitelju veliko moderno lokomotivo na razpolago v svetu tozadovnih eksperimentov, katere se bodo vrstili v nekem oddaljenem in samotnem zapadnem kraju naše republike.

Mr. Lucas je uverjen, da uprava atomov iz živega srebra ni prav nič nevarna, ker po njegovem izumu atomica iz živega srebra in treba razdrožiti: povsem naravno je pa dejstvo, da uprava imenovane železnice ne bude pričela z tozadovnimi prizkusi v oblijenih pokrajinh, dasiravno je Mr. Lucas uverjen, da, ker atome iz živega srebra ni treba razdrožiti, ne bodo nevarni. Ker je pa mogoče, da se ti atomi klobu vsem varnostnim napravam vendarle razdroži, je potrebno, da se preizkus vrste v kakem oddaljenem kraju, ozi-

ene osebe. Vlada in lokalne oblasti so skušale in vedno skušajo preprečiti dnevno se dogajajoče nesreče, toda v tem pogledu so vspehi oblasti le malenkostni. Sicer naše prebivalstvo prireja v mnogih krajih posebna posvetovanja kako bi bilo mogoče slučajne nesrečne.

In teh podatkov sledi, da mora pred vsem vsakodan skrbeti za svojo lastno varnost, ko hodi po ulicah ali pa se vzdruži na cestah, ki so polne avtomobilov.

Sedaj sprejemamo naročila za NOVO izdajo, ki bo izšla koncem oktobra.

WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakodan, ki ljubi naravo in njen potovalstvo, kjer je razdejala Hiroshima v Niponu. — Mr. Lucas bode lokomotivo vozil sam in na njegovem vlaku ne bode potnikov.

Sedaj sprejemamo naročila za NOVO izdajo, ki bo izšla koncem oktobra.

Potom preizkušenj, katere so se vrstile v njegovem laboratoriju, se je za stalno doganal, da zadostuje navadna čaša (za kavo) živega srebra takoj velikansko moč, da zomore takoj preurejena lokomotiva voziti 120 z blagom napolnjenih tovornih železniških vozov kar 45-krat preko Zjednjenevih držav, oziroma od Atlantika do Pacifika in obratno.

Uprrava New York Central železnic je dala imenovanemu izumitelju veliko moderno lokomotivo na razpolago v svetu tozadovnih eksperimentov, katere se bodo vrstili v nekem oddaljenem in samotnem zapadnem kraju naše republike.

Mr. Lucas je uverjen, da uprava atomov iz živega srebra ni prav nič nevarna, ker po njegovem izumu atomica iz živega srebra in treba razdrožiti: povsem naravno je pa dejstvo, da se ti atomi klobu vsem varnostnim napravam vendarle razdroži, je potrebno, da se preizkus vrste v kakem oddaljenem kraju, ozi-

ene osebe. Vlada in lokalne oblasti so skušale in vedno skušajo preprečiti dnevno se dogajajoče nesreče, toda v tem pogledu so vspehi oblasti le malenkostni. Sicer naše prebivalstvo prireja v mnogih krajih posebna posvetovanja kako bi bilo mogoče slučajne nesrečne.

In teh podatkov sledi, da mora pred vsem vsakodan skrbeti za svojo lastno varnost, ko hodi po ulicah ali pa se vzdruži na cestah, ki so polne avtomobilov.

Sedaj sprejemamo naročila za NOVO izdajo, ki bo izšla koncem oktobra.

Cena \$3.50

Naročite pri: Knjigarni "Glas Naroda" 216 West 18th St. New York 11, N. Y.

SLUŽBO DOBI VDOVA ALI PRILETNO DEKLJEZA HIŠINJO.

Plača po dogovoru. Ako bo zadovoljnost, se pa tudi lahko sklep glede sestavitev ženskega odbora v to svrhu je bil sprejet na zadnjih seji Združenih društev, ko je prišlo vprašanje razstave na dnevnih redih.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevidne vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti določnim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G. L. A. S. U. N. O. D. O. D. A.", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

</div

Ko so padali talci na Primorskem

Stivo Rodič, ki je preživel opensko tragedijo o poslednjih trenutkih svojih slavno padlih tovarišev.

V nedeljo, 17. junija, t. l., bila je na Opčinah, spominška svečanost od priliki obletnice smrti enainsedemdesetih talcev. Tovariš Rodič Stevo, ki je bil sam dvainsedemdeseti talec, in se je po čudežem naključku rešil, je napisal za "Primorski Dnevnik" o tem strašnem dnevu naslednje:

"Po zasedbi naše domovine nisem mogel več strpeti doma. Odšel sem v partizane. Toda bil sem žrtev izdaje. Prišel sem v zapore v Šibenik. Tam sem bil obsojen na 12 let težke ječe. Gonili so me po raznih italijanskih zaporih in me končno poslali zaradi bolezni nazaj na Sušak. Tu so me dobili v roke SS-ovci in me odpeljali v zloglasni tržaški "Coroneo" kjer se je pričel moj križev pot."

Dne 3. aprila 1944. so nas poklicali iz celice, ostal je samo neki Mohorčič, kmet iz Sušaka. Postavili so nas po štiri in ukazali oddati vse predmete in dokumente. Bilo nas je 72, med nami ena tovarišica. Snogledali smo se in na obravih vseh sem opazil, da se zavedajo, da se bliža naš veliki dan. Naložili so nas na dva avtomobila ter odpeljali proti Opčinam. Tu so nas postavili pred visok zid v skupine po deset mož tesno drug k drugemu, kakih 15 metrov proč so stali SS-ovci z naperjenimi mazzericami.

POSEDNJA IZPOVED

Pogled na cevi nam je povdal vse. Ena misel je šinila nam vsem skozi možgane, objeli smo se in poljubili kot si novi ene matere ter vzkliknili: "Smrt fašizmu — svobodo narodu!"

Bil je strašen trenutek. Zdela se mi je, da buči v meni cel orkan. Imel sem občutek, da me vihar podi po razburkanem morju. Prikazal se mi je obraz matere, milo je zrja name, po raznorah licih so ji tekle debele solze. Srce se mi je rčilo v meni, veliki bolečini, da ji ne morem dati zadnjega poljuba na trpeči obraz. Obšel me je občutek, da mi je odreveno srečo, da ne bude več.

Trdo, surovo in divje zadojni ukaz nemškega oficirja: — "Feuer!" — Slaven trenutek. Kroglo so se vsule na nas kot toča. Sergij Galovič, na moji desni, je bil zadel v gavo, moje desno lice je bilo hkrati v krvi, ki je sikhnila iz tovariševe glave. Potipam se za glavo in čutim nekaj mehkega. Obenem sem začutil v moji notranosti neko čudovito moč, mi ni bilo več do življenga. Ker se je pričelo svitati, sem

poiskal skrit kraj, da bi pričakal noč. Ko se je stemnilo, sem znova poizkušal srečo, držal. Ranjen in umazan s zopet nič. Moral sem čakati krvjo, sem bil prava podoba celo noč in še drugi dan. Tretjo noč sem krenil v drugo smer in to pot sem imel srečo. Srečal sem desetletnega dečka, ki se me je silno prestrašil, nič čudnega bil sem ves krvav in raztrgan. Po njevem navodilu sem prekorabil progo in prišel srečno v gozd. Od daleč sem slišal udarce sekir, približal sem se in poslušal. Bili so domači drvarji. Ko so me opazili, so ostali kipi, nekateri z dvignjenimi sekirami. Pojasnil sem jim moj položaj. Hlače sem držal.

IZ URADA SLOVENSKO-AMERIŠKEGA NARODNEGA SVETA — CHICAGO

NAŠA ZUNANJA POLITIKA: POMAGAJ DESNICI, KAZNUJ LEVICO

Spisal BLAIR BOLES

Poučeni smo, da je pričela ameriška vlada izvajati gospodarske sankcije napram Titovem režimu v Jugoslaviji s tem, da mu odklanjam nujno potrebne relifne zaloge, ki so jih Jugoslovani mislili kupiti v Ameriki, — vse to kot del svojega napora, da vsili spremembo v političnih smernicah balkanskih držav.

Iz zapadnih indijskih otočkov je bil poslan v Jugoslavijo tovor 5,000 ton sladkorja, toda oddan je bil Grčiji. Zaključek vojaških oblasti, da pošljejo gotovo število tornih avtomobilov iz Italije v Jugoslavijo, je bil zadnjo minuto preklican in avtotruki so bili oddani italijanski vladni ležim v mlaki krv. Pričel Prošnja Jugoslavije za posojilni misliti na beg. Toda preden sem se za vedno poslovil od dragih tovarišev, sem se hotel prepričati, če je mogoče tudi kdo izmed njih ostal živ.

Položil sem glavo na prsa Igorja Batiča, ki mi je bil drag tovariš, in poslušal. Tisto je v njegovih prsih, nidi več življenja. Potipal sem tovariša Galoviča na desni, tudi ta je negiven, trd. Bilo mi je neizmerno hudo, da sem jaz sam ostal živ.

Pričel sem se plaziti po trebuhi proč od tega kraja smerti. Kakih 30 metrov sem se plazil in dosegel grmovje, moje prvo skrivališčo. Po kratkem počitku sem prišel do zida, ki ga je bilo treba preplaziti. Slo je, četudi z veliko težavo. Na drugo stran sem kar padel in se tako znašel na svobodni zemlji. Počasi sem s pomočjo palice lezel dalje in tako hodil vso noč. Proti jutru sem dospel do nove zaprake, do zastržene proge. Čakal sem na primeren trenutek, da bi smuknil čez progo, a zaman.

DVA SVETOVA

Sedanja ameriška zunanjopolitika deli oblo v dva svetova. Države v svetu socialistične revolucije, ki se nagibajo Sovjetski zvezzi, se sili, da vpljejo popolnoma demokratizirani sistem vlade, medtem ko zatiralne vlade v zapadni hemisferi, n. pr. Argentina, v Aziji pa Kaiskova — in celo Japonska vlada — uživajo zelo razumevno upoštevanje. Argentina in Jugoslavija predstavljata nasprotna tečaja te dvojne zunanjopolitike. — Amerika je odklonila izvajati ekonomske sankcije napram Argentini, v zlic tiranskega in

kar v rokah. Bil sem tako laščak način, da mi jih pas ni več skrbil za demokracijo v vzhodni Evropi, marveč radi naše skrbi, da bi se socialistične sfere ne razširile.

Ker je ena teh svobodščin, ki jih je proglašil predsednik Roosevelt — svoboda pred pomanjkanjem, tedaj naša izvajanje gospodarskih sankcij proti Jugoslaviji pomeni kvečjemu le podpiranje "treh svobodščin", kajti Amerika lahko olajša grozno pomanjkanje v Jugoslaviji.

V diplomatičnih poročilih, ki prihajajo iz Belograda v Washington, se toži, da se Ju-

goslavija obrača k Rusiji. — pod vodstvom totalitarnega Ameriške vlada je ogrenila na komunista, ki izvaja strahoklonjenost jugoslovanske vlade s tem, da je maršalu Titu no ponavlja, menda iz razloga, ker prihaja iz enega in istega centralnega vira.

Naše smernice o gospodarskih sankcijah proti Jugoslaviji. — Mihajlović, ki se sedaj skriva in ki ga celo njevi še niso bile formalno razgova lastna otroka zavrgla, je krite, toda se vseeno praktiče vodil odpor privilegiranega ra-

zreda proti Titovi revoluciji v vanskih uradnikov za potrebe Jugoslaviji. — Naše smernice o gospodarskih sankcijah proti Jugoslaviji je bila odklonjena z izjavila, da so tujezemski porto-vozni sredstvi, dasiravno čečevalci dobodoši in je odstranila cenzuro in druge zaprake. New York nezaposlene jugo-slovanske ladje s tonazo 300.000 ton. Dežela je dobila nekaj pravljic, če odstojajo tudi pošiljki, predvsem umetnega druge svobodščine. Medtem pa gnojila za pomoč prihodnje le-

tine, ampak Jugoslavija, kot je velika večina Amerikancev je v zavedenia in pod vtimom, da je vsa ostala Evropa, išče živote DANES!

HELP WANTED ::

DELAVCE IŠČEJO

HELP WANTED ::

SHOES Experienced Operators

WANTED ON SHOES
Steady Work — Apply
FALCON SHOE CO.,
34-18 NORTHERN BLVD.
LONG ISLAND CITY

(184—186)

SHOES STOCK FITTERS

SOLE CUTTERS (Dinker)
SEADY YEAR ROUND WORK
GOOD WORKING CONDITIONS

Apply
BROOKLYN BOX TOE COMPANY
423 MANHATTAN AVE., BKLYN
(179—185)

(184—186)

Young Man 20—26 ASSIST HOSIERY DYER

75 hour to start
MOJUD

32-15 — 37th AVENUE
LONG ISLAND CITY

(184—186)

New Jersey ::

WANTED IMMEDIATELY

SECOND COOK

GOOD SALARY — ROOM & BOARD

STEADY EMPLOYMENT

CALL:
SOUTH ORANGE 2-2100

(184—190)

FLOOR BOYS

No experience necessary — LIGHT WORK IN LEATHER AND CLOTH SPORTSWEAR HOUSE

Good pay: Steady work: Good working Conditions, — Apply

OXFORD SPORTING GOODS

57-101 FERRY ST., JERSEY CITY, N. J.

(184—190)

DISHWASHERS

FULL OR PART TIME

Good pay: Steady work: Room and board if desired: Good working conditions, — Apply now.

PEDESTAL'S RESTAURANT
MOUNTAIN BOULEVARD
WATCHUNG, N. J. — PL 6-0503

(184—190)

Bread Foreman — Baker

Experienced in American Baking

ALL AROUND MAN

Good Salary — Steady Work

APPLY NOW

MAJESTIC BAKERY

50 Speedwell Ave., MORRISTOWN, N. J.

(184—190)

NEEDED IMMEDIATELY

MEN TO ASSIST IN OPERATING

POULTRY FARM

Residence in Union, Irvington, Hillside & Elizabeth preferred. — No experience necessary. Good salary, permanent jobs. Apply: 639 RAMSEY AVE., HILLSIDE, N. J. — UN 2-2897.

(183—189)

CAKE BAKER

EXPERIENCED

STEADY DAY-TIME, 6 DAYS

GOOD SALARY

Apply: RITZ BAKERY

180 EAST FRONT ST., PLAINFIELD,

New Jersey — Tel. Plainfield 6-5193

(183—189)

MALE & FEMALE HELP WANTED

MEN FOR GIRLS

GENERAL FACTORY WORK

— 2nd SHIFT —

Also LABORERS

Steady work with old established industry. — Good working conditions.

APPLY NOW

H. A. WILSON CO.

97 CHESTNUT STREET

NEWARK, N. J.

(182—188)

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Knjiga daje poljubna navodila, kako postati ameriški državljan.

(V slovenščini) Cena 50 centov

Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

pod vodstvom totalitarnega pod vodstvom komunista, ki izvaja strahoklonjenost jugoslovanske vlade s tem, da je maršalu Titu no ponavlja, menda iz razloga, ker prihaja iz enega in istega centralnega vira.

Naše smernice o gospodarskih sankcijah proti Jugoslaviji. — Mihajlović, ki se sedaj skriva in ki ga celo njevi še niso bile formalno razgova lastna otroka zavrgla, je krite, toda se vseeno praktiče vodil odpor privilegiranega ra-

zreda proti Titovi revoluciji v vanskih uradnikov za potrebe Jugoslaviji. — Naše smernice o gospodarskih sankcijah proti Jugoslaviji je bila odklonjena z izjavila, da so tujezemski porto-vozni sredstvi, dasiravno čečevalci dobodoši in je odstranila cenzuro in druge zaprake. New York nezaposlene jugo-slovanske ladje s tonazo 300.000 ton. Dežela je dobila nekaj pravljic, če odstojajo tudi pošiljki, predvsem umetnega druge svobodščine. Medtem pa gnojila za pomoč prihodnje le-

tine, ampak Jugoslavija, kot je velika večina Amerikancev je v zavedenia in pod vtimom, da je vsa ostala Evropa, išče živote DANES!

čine je bila odklonjena z izjavila, da so tujezemski porto-vozni sredstvi, dasiravno čečevalci dobodoši in je odstranila cenzuro in druge zaprake. New York nezaposlene jugo-slovanske ladje s tonazo 300.000 ton. Dežela je dobila nekaj pravljic, če odstojajo tudi pošiljki, predvsem umetnega druge svobodščine. Medtem pa gnojila za pomoč prihodnje le-

tine, ampak Jugoslavija, kot je velika večina Amerikancev je v zavedenia in pod vtimom, da je vsa ostala Evropa, išče živote DANES!

čine je bila odklonjena z izjavila, da so tujezemski porto-vozni sredstvi, dasiravno čečevalci dobodoši in je odstranila cenzuro in druge zaprake. New York nezaposlene jugo-slovanske ladje s tonazo 300.000 ton. Dežela je dobila nekaj pravljic, če odstojajo tudi pošiljki, predvsem umetnega druge svobodščine. Medtem pa gnojila za pomoč prihodnje le-

tine, ampak Jugoslavija, kot je velika večina Amerikancev je v zavedenia in pod vtimom, da je vsa ostala Evropa, išče živote DANES!

<p

:: ZGODBA IZ PARTIZANSKIH BOJEV ::

Mlade, modre oči

Piše JOŽE BON

Ko se je prebudil iz nezvesti, niti vedel ni, kje je. Počasi so se oči navadile polmraku, ki je obdajal. Na senu je ležal. Z rokami je hotel otipati okrog sebe, toda pri premiku roke je začutil tako hudo bolečino, da je glasno zastokal.

Zakaj leži v senu in kaj je z njim? Še enkrat je premaknil roko. V prsih ga je zapeklo, a roka mu je omahnila nazaj. V bližini je zašumelo seno. Pred seboj je zagledal obraz mladega dekleta. Kje in kdaj je že videl ta obraz? Ni se mogel spomniti.

"Marko, ali te močno boli?" je priplavalo do njega dekletovo vprašanje. Slovenske besede z ruskim naglasom. Počasi, ko da bi nekdo odrinjal zaveso teme izpred njegovih oči, se je pričel spominjati.

Pred tremi meseci je bil zbežal iz nemške vojske. Dopust je dobil samo do Gradca, ker ga domov v Savinjsko dolino niso pustili — v strahu, da se ne bi več vrnil. V Gradec je prišla njegova zaročenka. Pričovedovala mu je o partizanih, o njihovem junaštvu in borbi, ki jo občuduje ves svet.

"Ali ne se bi tudi ti, Marko, pridružil partizanom?" — ga je vprašala. "Tako rada bi te videla med njimi!"

Se tisto noč je odšel. Teden dne je počačil, preden je prišel do partizanov. Mnogo znanih obrazov je našel tam in samemu sebi se je čudil, kako to, da se že preje ni odločil. Nov svet je doživjal, sest, ki je bil do tedaj tako daleč odmaknjeno od njega. Prvi teden, ki ga je preživel v četi, mu je hitro minil. Brez borb. V začetku decembra pa je sovražnik navalil z velikimi silami na osvobojeno ozemlje. Pričele so se borbe, v katerih je spoznal, kaj pomeni biti partizan. Dan za dan, noč za nočjo na položajih. Mraz in sneg — in tako malo tople hrane!

Konec januarja je imela njegova brigada premik. Savinjsko so prebrodili v mrazu 22 stopinj pod ničlo. V zmrzljih nobnih oblikah so korakali naprej. Samo naprej! Do zore morajo priti čez progo! Pol

njegove čete je srečno prekorčilo železnico, ko je iznenadno vso okolico rasvetlila bela raka, izstreljena iz sovražne postojanke. Rafali iz mitraljeza so zaregljali po tih noči... In naprej? Spomin mu je zopet odpovedal. Ves nemiren se je hotel na ležišču premakniti, toda po telesu ga je iznova še hujše zabolelo.

"Pazi se! Ranjen si!", ga je tisto opozoril dekletov glas. — Pogledal ji je v obraz in spomnil se je Tanje, Rusinje, ki bila bolničarka v njegovih četih.

"Kje sem?"

Tanja mu je pričela pričevati, kako je bil ranjen na progi in da sedaj niso dalč od tistega kraja. Povedala mu je, kako ga je naložila v zadnjem trenutku na hrbet in mu s tem rešila življenje. Zvezzo s četo je izgubila. Ker je močno krvavel in ker se je balala, da bo umrl, ga je prinesla k prvi hiši. Naletela je na zadnjo družino. Zaradi previdnosti so mu napravili ležišče na senu. Tu leži že dva dni.

Kako srečni bodo, ko jim bo pričovedala, da se je zavedel." — Takoj jim grem sporočiti večelo vest, pa malo čaja ti bom skuhala. Ti ne veš, najbolj bosta pa vesela Tonček in Anica, šestletni sinček in petletna hčerkica gospodinje, pri kateri srečnega. Odvila mu je roko in smo. Toliko sta že slišala o prsi. Rane se bodo lepo celile. Zdrav bo spet!

"Povej mi kaj. Tanja!"

"O čem naj ti pričovedujem?"

"O tvoji domovini... Tanja..."

"Tudi jaz sem, obut v šabki skorenj, gazil po ruski zemlji".

"Tiho bodi, Marko! Našel si pravo pot."

Tanja je pričela pričevati. Ruski naglas slovenskih besed je Marka še bolj pritegnil. Pričovedovala mu je Gorkega legendu o junaku Damku, ki je svoj narod rešil iz teme in bolezni v življenju in soncu. Da bi rešil trpeče ljudstvo, si je živ izruval lastno srce.

"Tudi vaš narod ni danes brez junakov, Marko", je končala pričevanje Tanja.

Dnevi so hiteli. Marko je ozdravil. Slovo od hišne gospodinje in dveh mladih, modrih oči je bilo pretresljivo. —

Otročica sta ga gledala s petči

pot. Čim prej do brigade!

Vsaka ura je dragocena!

(Po pripovedovanju borcev iz Bračičeve brigade je Marko mrtev. Padel je februarja letos, v borbi proti okupatorju blizu Rogaške Slatine. Vsi njeni tovariši so našli nad njegovim junaštvom in vsi so enotni v izjavi, kako se je Marko spremenil po tistem času, ko je ozdravel.)

Ko da bi se splazili dve mački po senu, ga je vzdramil iz razmišljjanja šum sena. Vedno bliže in bliže... Le kdo bi bil?

V odprtini sene, skozi katero je bila odšla Tanja, je zagledal nekaj zlatorumenega. Priprl je oči in opazoval. Dvoje majčenjih otrok se je počasi približevalo njegovemu ležišču.

Nihče drug ne more biti,

kakor Tonček in Anica, o katerih je malo prej govorila Tanja.

Napravil se je, ko da bi spal, le skozi trepalnice je opazoval dvoje majčenjih glav

z zlatnimi kodri in modrimi očmi. Deklica se je prva pričivala. Nekaj časa je zamaknjeno strmela vanj, nakar je prav nalahko polžila roko na njegov obraz, ga pričela gladiči in tiho govoriti: "Partizan! Tonček, ali viši partizana?"

V zavojku je našel Marko dva kodra svetlozlatih las. S solzami v očeh je vzel medajonček, v katerem je imel slike svoje zaročenke, ga odprl in priložil dvoje kodrov.

Pred očmi sta mu lebdela dva para modrih oči. Še enkrat

je na tihem ponovil prisego,

ki jo je bil izrekel na senu,

vstal in odšel s Tanjo naprej.

ZANIMIVI FILM

Simoči se je pričaval v posebni predstavi zastopnikom tugeježničnih listov najnovejši film po imenu: "Story of G. I. Joe", v katerem v glavnih vlogah nastopa Burgess Meredith kot Ernie Pyle, slavni vojni poročevalci. V sliki nastopajo drugi sijajni igralci, ki so se udeležili bojev v Afriki, Siciliji in Italiji. Gen. Eisenhower je rekel, da je to najboljši vojni film, ker jih je še videl.

Kdaj in kje se bo pričaval ta velezanimivi film bo že pravotično poročano v listu.

V Strand gledišču na 47. cesti in Broadway, New York, zelo zanimivi film po imenu: "Pride of the Marines", v katerem v glavnih vlogah nastopajo John Garfield, Eleanor Parker in Dame Clark, poleg tega pa tudi proizvajajo odrške predstave v katerih nastopajo Bunny Briggs, Gil Maitner Charlie Barnet s svojim orkestrom. AFS.

SE VEDNO ZBIRAMO!

Obnošeno obleko, katere centrala je za New York v Cerkevni dvorani na Osmi. Do sedaj smo prejščali obraz, ko se je spomnil, za kaj se je malo prej odločil. Da bi se skril in razočaral ta dva zlata otročiča? Ne, nikdar, in če takoj pri prvem spopadu s soražnikom padе! Za ti dve nedolžni bitji, za vse slovenske otroke se hoče boriti, da bodo imeli drugačno življenje, kakor ga je imel on. Niti z enim samim dejantom ne sme omamati vere teh zlatolasih glavic.

Tanja se je vrnila. Čaj, ki mu ga je prinesla, ga je še bolj poživil in počutil se je hčerkica gospodinje, pri kateri srečnega. Odvila mu je roko in smo. Toliko sta že slišala o prsi. Rane se bodo lepo celile. Zdrav bo spet!

"Povej mi kaj. Tanja!"

"O čem naj ti pričovedujem?"

"O tvoji domovini... Tanja..."

"Tudi jaz sem, obut v šabki skorenj, gazil po ruski zemlji".

"Tiho bodi, Marko! Našel si pravo pot."

Tanja je pričela pričevati. Ruski naglas slovenskih besed je Marka še bolj pritegnil. Pričovedovala mu je Gorkega legendu o junaku Damku, ki je svoj narod rešil iz teme in bolezni v življenju in soncu. Da bi rešil trpeče ljudstvo, si je živ izruval lastno srce.

"Tudi vaš narod ni danes brez junakov, Marko", je končala pričevanje Tanja.

Dnevi so hiteli. Marko je ozdravil. Slovo od hišne gospodinje in dveh mladih, modrih oči je bilo pretresljivo. —

Otročica sta ga gledala s petči

pot. Čim prej do brigade!

Vsaka ura je dragocena!

(Po pripovedovanju borcev iz Bračičeve brigade je Marko mrtev. Padel je februarja letos, v borbi proti okupatorju blizu Rogaške Slatine. Vsi njeni tovariši so našli nad njegovim junaštvom in vsi so enotni v izjavi, kako se je Marko spremenil po tistem času, ko je ozdravel.)

Ko da bi se splazili dve mački po senu, ga je vzdramil iz razmišljjanja šum sena. Vedno bliže in bliže... Le kdo bi bil?

V odprtini sene, skozi katero je bila odšla Tanja, je zagledal nekaj zlatorumenega. Priprl je oči in opazoval. Dvoje majčenjih otrok se je počasi približevalo njegovemu ležišču.

Nihče drug ne more biti,

kakor Tonček in Anica, o katerih je malo prej govorila Tanja.

Napravil se je, ko da bi spal, le skozi trepalnice je opazoval dvoje majčenjih glav

z zlatnimi kodri in modrimi očmi. Deklica se je prva pričivala. Nekaj časa je zamaknjeno strmela vanj, nakar je prav nalahko polžila roko na njegov obraz, ga pričela gladiči in tiho govoriti: "Partizan! Tonček, ali viši partizana?"

V zavojku je našel Marko dva kodra svetlozlatih las. S solzami v očeh je vzel medajonček, v katerem je imel slike svoje zaročenke, ga odprl in priložil dvoje kodrov.

Pred očmi sta mu lebdela dva para modrih oči. Še enkrat

je na tihem ponovil prisego,

ki jo je bil izrekel na senu,

vstal in odšel s Tanjo naprej.

HELP WANTED ::

WANTED — WOMAN
GENERAL HOUSEWORK
simple cooking, sleep in or out,
small apartment, 2 adults, 1 child
\$100 — A MONTH
Call Evenings
BU 4-5406
(184—190)

WANTED
Chambermaid — Waitress
THOROUGHLY EXPERIENCED
GOOD SALARY
SLEEP IN OR OUT
Call SU 7-3131
(184—186)

WANTED
COOK — HOUSEWORKER
GENERAL, SLEEP IN, OWN ROOM
AND BATH; REFERENCES
\$125 A MONTH
41 EASTERN PKWY
APT. 3D — Brooklyn
NEVINS 7-1615
(184—186)

WANTED
HOUSEKEEPER
EXPERIENCED
SLEEP IN; ROOM, BATH; 5 ROOM
APARTMENT; 2 CHILDREN
EXCELLENT SALARY
DEWEY 2-2989
(184—186)

WANTED
GIRL — WOMEN
GENERAL HOUSEWORKER
SLEEP IN, 2 ADULTS, 1 CHILD,
GENERAL HOUSEWORK
\$25 — A WEEK
GOOD REFERENCES
SL 6-1585
(184—186)

WANTED
HOUSEWORKER
EXPERIENCED
LIGHT LAUNDRY
2 DAYS — MONDAY & FRIDAY
\$12 —
CL 8-3197
(184—186)

WANTED
MAID
Experienced, sleep in, one child,
4 room apartment
\$35 — WEEK
INGERSOLL 2-0065
(184—186)

WANTED
GENERAL HOUSEWORKER
5 DAYS WEEKLY
ADULTS, — SLEEP IN OR OUT
GOOD PAY
DE 9-1028
(184—186)

WANTED — SLAMA
SLAMNIKARICE in UČENKE
STALNO DELO DOBRA PLAČA
MAYER NOVELTIES
68-10 — 58th AVE.,
MASPETH, L. I.
Newtown 9-7046
9-26

NEZADOVOLJNI PRO-
DAJALCI MESA
Ottawa, 14. sept. — Glasom poročil, ki prihajajo iz vseh krajev kanadskih provincij, je razvidno, da nameravajo prodačalci mesa po vseh Kanadi pričeti z štrajkom proti par dom stari obnovitvi racijonovanja mesa v Kanadi.

Osrednja vlada je namreč odredila, da se mora meso prodajati zopet na odmerke, da se na ta način lahko pošilja več mesa v Anglijo, kjer baje ljudstvo nima dovolj mesa, kljub temu da ga dobiva v veliki kolичini tako iz Kanade, kakor tudi iz Zjednotenih držav. Vlada tudi trdi, da potrebuje ostala zapadna Evropa mnogo mesa.

Operatori
Experienced on
Good pay: Steady peacetime work
Apply at address most convenient
FABRIC GLOVES
WIESEL MAN
622 E. 180th St., Bronx, FO 7-2166
599 Broadway, N.Y.C. CA 6-2510
6184—190

LEATHER NOVELTIES ::
Experienced TABLE WORKERS ::
on
SMALL FINE LEATHER GOODS
Also A CREAMER
STEADY WORK — Apply
HARRY KOENIG
21 WEST 19th ST., N. Y. C.
(184—186)

OPERATORS
Izjavljene na Singer stroj in 2-njankni Metropolitan Ruffle stroj
ZA DELO NA "CURTAINS"
Dobra plača — Stalno delo
Vprašajte CENTURY CURTAIN
114 EAST 23rd ST., N. Y. C.
(184—186)

WANTED
HOUSEKEEPER — COOK
SMALL JEWISH FAMILY
GOOD SALARY
Call:
PRESIDENT 3-4685
(184—190)

DELAVKE ISČEJO ::

WANTED
HOUSEKEEPER
LIGHT HOUSEWORK — LIGHT
COOKING, CARE 2 SMALL CHILDREN — \$20.— TO START A WEEK
SLEEP IN, GOOD REFERENCES
Call Evenings 6 to 10 P. M.
ST 3-3135
(184—190)

WANTED
HOUSEKEEPER
SLEEP IN — LIGHT COOKING
LIGHT LAUNDRY
SALARY \$120.— A MONTH
NA 8-8133
1267 EAST 27th ST., BROOKLYN
(near M.)
(184—186)

WANTED
GIRL — WOMEN
GENERAL HOUSEWORKER
Small apartment, wash machine, 5½ days a week, \$25.— a week, sleep in or out.
ES 5-7547
1820 AVENUE N, BROOKLYN
(184—186)

ROKVICE — Šivalke — Inserters
Clos